

Olelliset tapahtumat tammi-syyskuussa 2021

Koronaepidemia vaikutti edelleen laajasti kunnan palvelutoimintaan sekä henkilöstön työskentelyyn. Varautumista ja toimenpiteitä johdettiin viikoittain kunnan johtoryhmän yhteydessä kokoontuneessa koronaryhmässä. Ryhmässä pidettiin yllä tilannekuvaa sekä johdettiin varautumista sekä osaltaan toimenpiteitä, jotka hyvinkin nopealla aikataululla toteutettiin. Tämä vaati etenkin sivistyksen toimialueella ja kunnan viestinnässä erinomaista joustamista työajoissa ja valmiudessa ryhtyä toteutuksiin.

Kunnanviraston johto

Kunnan johtamisessa oli alkuvuodessa keskeistä varmistaa TA 2021 seitsemään painopistealueeseen liittyvien vuositavoitteiden toimeenpano. Painopistealueet ovat: 1. Kasvu, väestö ja yritykset, 2. Palveluverkon uudistaminen ja toiminnan sisältö, 3. Hyrylän keskustan kehittäminen, 4. Jokelan kehittäminen, 5. Tuusulanjärven kokonaisuus sekä hyvinvoinnin että elinvoiman näkökulmista, 6. Urheilupuiston kehittäminen ja vapaa-ajan mahdollisuudet, 7. Johtamisen ja toimintatapojen kehittäminen. Kunnan johtoryhmän ja poliittisen johtoryhmän yhteiskokouksissa arvioitiin kuukausittain painopistealueiden eteneminen ja tarvittava ohjaus. Palveluverkkosuunnitelman toteutuksen ohjausryhmänä toimiva kokous vahvisti 30.3. kokouksessaan toteutuksen tarkemmat perusteet ja toimenpiteet sekä tarkistetun aikataulun. Palveluverkkosuunnitelman toteutus on edennyt kokonaisuudessaan aikataulun mukaisesti. Kevätkauden jatkui myös vahva Keusoten toiminnan ja talouden omistajaohjaus. Erityisenä haasteena oli tuottavuusohjelman euromääräisten tavoitteiden saavuttaminen, joka vaati alkukesästä lisätoimenpiteiden valmistelua.

Eduskunta hyväksyi lait hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta. Lait tulevat voimaan porrastetusti, osa 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen henkilöstö, omaisuus sekä sopimukset. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistämiseksi tarvitaan väliaikainen hallinto huolehtimaan niistä välttämättömistä voimaantulon mukaisista toimenpiteistä, jotka on tehtävä lainsäädännön voimaantulon 1.7.2021 jälkeen ennen aluevaltuuston toimikauden alkua 1.3.2022. Väliaikainen valmistelutoimielin (VATE) vastaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta siihen saakka, kunnes aluevaltuusto on valittu ja aluevaltuuston asettama aluehallitus on aloittanut toimintansa.

Uuden hyvinvointialueen valmistelua varten on perustettu erillinen valmistelutoimielin (VATE) alatyöryhmineen. Kunnanhallitus (9.8.2021 §288) on valinnut väliaikaisen valmistelutoimielimen jäseneksi hallintojohtaja Harri Lipastin ja hänen varalleen kansliapäällikkö Virpi Lehmusvaaran. Hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen alaiset työryhmät (esim. talous, HR, palvelut, ICT, yhdyspinnat) on perustettu ja kunnan johtoryhmä on nimennyt niihin edustajansa. Työskentely työryhmissä on käynnistynyt syys- ja lokakuun 2021 vaihteessa. Tulevien hyvinvointialueiden valmistelu käynnistyi syksyn aikana ja osallistuimme yhdyspinnat-työryhmän työskentelyyn, yhdyspinnat työryhmän runko muodostuu alueellisen hyte-ryhmän jäsenistä.

Valtuustokauden 2017-2021 strategian teoiksi viemistä jatkettiin alkuvuoden aikana ja laadittiin strategiaraportti päätyvästä valtuustokaudesta. Uuden kuntastrategian valmistelu käynnistyi alkuvuodesta laaditulla toimintaympäristöanalyysillä, jota täydennettiin henkilöstön ja luottamustoimihenkilöelinten työskentelyissä. Kesäkuussa valtuuston seminaarissa käsiteltiin uuden strategian suuntavaihtoehtoja ja niiden sisällä olevia vaihtoehtoja. Elo-syyskuussa strategiavalmistelu jatkui kunnanhallituksen seminaareissa, valtuuston ja lautakuntien yhteiskokouksessa, strategiakyselyillä ja toimialueiden johtoryhmien työskentelyssä. Kunnanhallitus hyväksyi strategiaperustan osaltaan 27.9. ja tavoitteena on, että valtuusto hyväksyisi uuden strategian kokouksessaan 4.10.2021.

Johtamisjärjestelmän uudistuksen toisen vaiheen tuunaustoimet jatkuivat kevään aikana loppuvuodesta valmistuneen raportin pohjalta. Toimintatapamuutoksista osa linjattiin kesäkuun valtuustossa ja osin työ on jatkunut syyskaudella uusien luottamushenkilöiden voimin mm. eettisten ohjeiden ja toimielinten pelisääntöjen valmistelulla valtuuston ja lautakuntien yhteiskokouksessa, kunnanhallituksen seminaarissa ja valtuustoasiain valmistelutoimikunnassa.

Toimialueen puolivuosi toteuma toteutui talousarvion mukaisesti, budjetoidusta toimintakatteesta toteutui 75,9%. Koronapandemian aiheuttamia lisäkuluja kirjattiin noin 130 000 eurolla kunnanviraston johdon palvelualueelle.

Viestintä

Viestinnän toteuttamisessa näkyi tammi-syyskuun jaksolla vielä koronaepidemian aiheuttama poikkeuksellinen, pitkittynyt tilanne, joka on vaatinut aktiivista viestimistä mm. kuntalaisille. Viestintää on tehty tammi-syyskuussa 2021 lehdien lisäksi muun painetun materiaalin, verkkosivujen, tapahtumakalenterin/matkailusivuston, tiedotteiden, uutiskirjeiden, uusien kuntalaisten kirjeen, infonäyttöjen ja sosiaalisen median välityksellä. Tuusulan brändiviestinnän kampanjaa vietiin tammi-syyskuussa suunnitellusti eteenpäin: Rakkauden taidetta -teemavuoden alla on toteutettu Unelmien yö -parin haku, itse Unelmien yö, Rakkauden kartta, sinkkuristeily ja esimerkiksi Rakkauden vauvanpipot. Brändiviestinnän kampanja jatkuu vielä Unelmien yön videon julkistuksella loppuvuonna 2021. Brändin nykytason tutkimus käynnistyi Sanoman SuomiTutkalla syyskuussa 2021. Tutkimus on sama, jota on aiemmin hyödynnetty brändin lähtötason selvittämisessä.

Asukaslähteilästoimintaa on jatkettu tänä vuonna, järjestetty koulutuksia, perustettu Facebook-kanava yhteydenpitoa varten ja järjestetty tutustumisvierailuja Tuusulan eri paikkoihin koronatilanteen hieman jo hellittäessä.

Vuonna 2021 tavoitteena on tavoittaa kuntalaiset ja muut sidosryhmät mahdollisimman hyvin kunnan viestinnällä, ja tammi-syyskuussa onkin aloitettu valmistautuminen tätä tavoitetta tukevan kanavastrategian muotoiluun. Alkuvuonna on kerätty taustatietoa, syyskuussa on pidetty organisaation sisäinen työpaja, ja työtä jatketaan loppuvuoden 2021 aikana.

HYTE lautakunta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta kokoontui tammi-syyskuun aikana 7 kertaa, joista 6 kertaa päättyneen valtuustokauden kokoonpanolla ja kerran kuluvalle valtuustokauden kokoonpanolla. Valtuustokauden 2021-2025 toimikausi ja lautakunnan jäsenten perehdytys käynnistettiin syyskuussa.

Lautakunta on mm. ohjannut Tuusulan hyvinvointikertomuksen laadintaa ja hyväksynyt sen osaltaan, ennakkovaikutusten arviointia, osallistuvaa budjetointia, järjestösuunnitelmaa ja hyvinvointia edistävien avustusten myöntämistä sekä uuden hyvinvointisuunnitelman laadintaa.

Osallisuus

Kunnan osallisuusmallin teoiksi viemistä ja uusien osallisuuden muotojen käyttöönottoa jatkettiin. Kuntatasoisen osallistuvan budjetoinnin toteutusta vietiin eteenpäin. Vuoden 2021 osallistuvan budjetoinnin äänestyksessä äänestysprosentti nousi ollen 7,4%. Kaikki ehdotukset keräsivät ääniä yhteensä 24 555 kpl ja äänestäjiä oli 2455. 100 000€ budjetti jakautuu 29 projektin kesken, jotka toteutetaan vuoden 2021 aikana. Projektien toteutuksessa on edetty hyvin tammi-syyskuun välisenä aikana.

Vuoden 2022 osallistuvan budjetoinnin valmistelu käynnistyi elokuussa ja prosessin ensimmäinen vaihe, eli ideoiden keruu, aloitettiin syyskuussa. Prosessi etenee syksyn aikana huipentuen äänestykseen tammi-helmikuussa 2022.

Valtiovarainministeriön rahoittama Open Agenda-hanke käynnistyi maaliskuussa. Asukkaiden osallisuus ja digitaaliset palvelut yhdessä nähdään yhtenä työkaluna kehittää parempia kuntapalveluita ja hankkeessa pyritään löytämään kehittämisen tueksi uudenlaisia tapoja, jotka ovat kaikkien Suomen kuntien omaksuttavissa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Iin, Inarin, Lapinjärven ja Pietarsaaren kanssa. Hankkeen puitteissa toteutettava kuntalaisbarometri toteutettiin elo-syyskuussa osana kuntastrategian uudistusta. Kuntalaisbarometrit jatkuvat syksyn aikana eri teemoin.

Kunnan palveluverkon uudistamisessa on siirrytty projektijohtamiseen ja yksi uudistuksen poikkileikkaavista projekteista on yhteiskäytön osaprojekti. Osallisuustiimi edustaa ulkopuolista (3. ja 4. sektorin toimijat) käyttäjää palveluverkon uudistamisessa. Yhteiskäytön poikkileikkaavassa projektissa valmistellaan kampuksen hallintamallia vuoden 2021 aikana. Siihen liittyviä poikkihallinnollisia tilaisuuksia toteutettiin syyskuussa.

Pelastustoimi

Kesäkuussa 2021 hyväksytyin pelastustoimen järjestämislain mukaan pelastustoimen järjestävät vuoden 2023 alusta lähtien hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki. Valtioneuvosto vahvistaa pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet nelivuotiskaudeksi. Vuoden 2022 loppuun Suomessa toimii 22 kuntien ylläpitämää pelastuslaitosta.

Valtakunnallinen sote-uudistus tulee rakentamaan Keski-Uudellemaalle uuden hallinnollisen rakenteen – Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen. Uusi hyvinvointialue järjestää alueellaan sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen palvelut. Keusote jatkaa palveluiden järjestämistä alueensa kuntalaisille palveluiden siirtyessä 1.1.2023 Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelutoimielimen hallinnoijaorganisaationa toimii Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä. Uuden Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelua varten nykyinen yhtymähallitus on asettanut väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE).

Pelastustoimessa aloitettiin keväällä Pelastustoimen palvelukokonaisuuksien kuvaaminen -hanke. Hankkeen tarkoituksena on tukea hyvinvointialueiden ja kuntien välisen yhteistyön muodostumista pelastustoimen osalta, jotta tunnistetaan pelastustoimen palveluiden yhteiset rajapinnat hyvinvointialueiden palvelutuotannon kanssa sekä vahvistetaan yhteistä näkemystä mahdollisuuksista toimia poikkihallinnollisesti yli toimialarajojen.

Keski-uudenmaan sote

Keski-uudenmaan soten maksuosuus vuodelle 2021 on Tuusulan kunnan osalta 118,8 milj. euroa (toimintakate). Keusoten kustannukset ylittivät selvästi talousarvion sekä vastaanottopalveluissa (toteuma 124 %) sekä suun terveydenhuollossa (toteuma 115 %), hallinnon ylitys (1142%) johtuu hankerahoitusten puuttumisesta tuloissa. Terveyspalveluita kuormittivat erityisesti kasvaneet henkilövuokraukset sekä ostopalvelulääkäreiden käyttö ja suun terveydenhuolto koronan aiheuttaman hoitojonon purku. Tällä hetkellä näyttää, että valtio tulee korvaamaan pääosan kunnille ja kuntayhtymille aiheutuneista koronakustannuksista. Tuottojen menetyksiä ei korvata. Keusoten kuntaosuuden ylitysnunne on tällä hetkellä 4,0 milj. euroa, josta koronavaikutusten osuudeksi on arvioitu noin miljoona euroa.

Alla Tuusulan osalta Keusoten talouden toteumat 1-9/2021 ja vertailu tietopaketeittain.

Kustannukset palveluittain				
Palvelu	Ed. vastaava kausi	Valittu TA	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)
Oma toiminta	54 908 800	72 375 794	62 230 945	86 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	1 258 790	1 599 514	1 635 294	102 %
Hallinto	38 890	61 104	697 833	1142 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	16 193 401	21 017 148	16 270 721	77 %
Kuntoutuksen tietopaketti	2 744 421	4 341 607	2 968 301	68 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	10 242 358	12 632 394	10 446 064	83 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	2 562 776	3 538 196	2 890 805	82 %
Päivystyksen tietopaketti	752 458	912 204	716 420	79 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	2 713 273	3 137 850	3 621 828	115 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	11 157 947	16 520 308	12 300 621	74 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	7 244 485	8 615 470	10 683 058	124 %
ESH	33 714 492	46 526 460	34 206 775	74 %
Ensihoidon tietopaketti	1 043 751	1 394 300	1 041 942	75 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	32 670 741	45 132 160	33 164 833	73 %
Yhteensä	88 623 291	118 902 254	96 437 721	81 %